

Mýty a kritičnost

K bytostné povaze „mýtů“ resp. mytických vyprávění náleží, že jsou předávány z generace na generaci „znalými“ či „vědoucími“, ale že nikdy není výrazně položena otázka, odkud to ten, kdo je vypráví, všechno ví. A pokud snad někdy taková otázka padla, odpověď zněla, že to ví od svého otce nebo děda – což pochopitelně nemohlo být uspokojivé, jak se nám (dnes) zdá, neboť vlastní otázka tak zůstávala nezodpověděna. Zvláště když šlo o mýty o počátku všech věcí, o vzniku světa, zůstával veškerý interest u těch věcí a u světa samého, ale kdo to vlastně skutečně viděl, kdo u toho byl, aby o tom mohl podat zprávu, zůstávalo zcela mimo rámec jakéhokoli dotazování (natož zkoumání). Kritičnost tedy spočívala a nadále spočívá v tom, že důsledně odlišujeme to, o čem se něco říká (např. vypráví), od toho, kdo a s jakým oprávněním to říká.

(Písek, 101111-1.)